

DECIZIE

8 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență :

Președintele ședinței, judecătorul – Svetlana Filincova,

judecătorii – Galina Stratulat, Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Bîcu Eugeniu, reprezentat de avocatul Diomid Gherman,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni împotriva lui Bîcu Eugeniu privind încasarea sumei în ordine de regres,

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2019, prin care a fost respins apelul declarat de Bîcu Eugeniu și menținută hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 25 aprilie 2019,

c o n s t a ț ă :

La 30 ianuarie 2018, C.A. "Moldasig" S.A. s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Bîcu Eugeniu privind încasarea sumei 35 043,53 lei cu titlu de prejudiciul material, în ordine de regres și 1051,30 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, a menționat că, la 3 martie 2016 Bîcu Eugeniu Alexei, a încheiat cu C.A. "Moldasig" S.A., contractul de asigurare de răspundere civilă auto externă „Carte Verde”, contractul/polița MD/09/GR 67 1784 din 3 martie 2016 prin care a asigurat răspunderea civilă față de terțe persoane, supra conducerea autovehiculului „Audi” model „A 6” cu numărul de înmatriculare CKM 712.

Ca urmare, a producerii accidentului rutier, comis din vina lui Bîcu Eugeniu la 9 octombrie 2016 în Federația Rusă, or. Sankt-Petersburg, str. Zaenigoroscaia, 4, ultimul a cauzat deteriorări tehnice autoturismului de marca „Suzuki” model „SX 4” cu numărul de înmatriculare E 568 AT77 ce aparține Svetlanei Runova.

Reclamantul a indicat că, vinovat de încălcarea Regulamentului circulației rutiere a Federației Ruse și de cauzarea pagubei a fost recunoscut șoferul autoturismului „Audi” model „A 6” cu numărul de înmatriculare C KM 712, condus de Bîcu Eugeniu.

Astfel, a fost întocmit dosarul de daune nr.04623-RLf-16-MG și conform conturilor prezentate de Compania de reglementare „LIMITED COMPANY

ROSGOSSTRAKIT „MOLDASIG” SA, a achitat pentru prejudiciul material cauzat suma de 1 651.61 euro, echivalentul sumei de (35 043,53 lei) conform cursului oficial al BNM la data achitării.

C.A. "Moldasig" S.A. a invocat că, a achitat despăgubirile de asigurare și astfel a preluat în limitele sumei achitate dreptul asiguratului la creanță, în temeiul art. 29 lit. f) din Legea nr. 414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto.

Reclamantul a reiterat că, la momentul producerii accidentului rutier Bîcu Eugeniu nu dispunea de revizie tehnică.

Astfel, în temeiul contractului de asigurare obligatorie de răspunderea civilă externă, „Carte Verde” RCAE 933863, polița MD/09/GR 674784 din 3 martie 2016, a fost achitată despăgubirea de asigurare în mărime de 35 043,53 lei, ce se confirmă prin dispoziția de plată din 20 martie 2017.

Prin hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Central din 25 aprilie 2019, cererea de chemare în judecată depusă de C.A. "Moldasig" S.A., s-a admis.

S-a încasat de la Bîcu Eugeniu Alexei, în beneficiul C.A. "Moldasig" S.A. suma de 35 043, 53 lei cu titlu de prejudiciul material, în ordine de regres și 1051,30 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 23 mai 2019 avocatul Diomid Gherman acționând în interesele lui Bîcu Eugeniu a declarat apel împotriva hotărârii Judecătorei Soroca, sediul Central din 25 aprilie 2019, solicitând casarea hotărârii și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată să fie respinsă, ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2019 a fost respins apelul declarat de C.A. "Moldasig" S.A. și menținută hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Central din 25 aprilie 2019.

La 13 ianuarie 2020, Bîcu Eugeniu, reprezentat de avocatul Diomid Gherman a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2019 și a hotărârii Judecătorei Soroca, sediul Central din 25 aprilie 2019, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârilor menționate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depuse de C.A. "Moldasig" S.A.

În motivarea recursului a reiterat că nu este de acord cu soluția instanțelor ierarhic inferioare.

Recurentul a invocat că, la momentul producerii accidentului rutier dispunea de revizie tehnică pentru automobilul de model „Audi” model „A 6” cu numărul de înmatriculare CKM 712, efectuată în Federația Rusă, denumită Diagnosticescaia carta n/r EAUCTO : 2016011111138120270723.

Este greșită concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că, legislația națională nu prevede supunerea inspecției tehnice a automobilelor în altă țară decât Republica Moldova.

Art. 29 lit. f) din Legea nr. 414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, prevede că suma achitată de către compania de asigurare cu titlu de despăgubire se încasează în ordine de regres, dacă cel vinovat de producerea accidentului rutier nu dispune de revizie tehnică, și nicidecum și în cazul în care acesta este efectuată într-un alt stat decât Republica Moldova.

La emiterea soluției instanțele ierarhic inferioare s-au bazat pe informație Agenției Naționale de Transport Auto precum că, legislația în vigoare nu prevede

supunerea inspecției tehnice a unităților de transport înmatriculate pe teritoriul altor state și invers.

Recurentul a menționat că, reclamanta nu a demonstrat lipsa actului de revizie tehnică la automobilul lui Bîcu Eugeniu implicat în accident rutier, sau nevalabilitate acestuia.

În instanță a prezentat original documentului ce atestă revizia tehnică la automobilul „Audi,, model „A 6,, cu n/r de înmatriculare C K M 712, denumit Diagnosticescaia carta n/r EAUCTO : 2016011111138120270723.

Recurentul a indicat că, nu avea careva impedimente de circulație în țara care se afla cu automobilul „Audi,, model „A6,, cu n/r de înmatriculare C KM 712, avea permisiunea să se deplaseze, având toate documentele (cartea verde și revizia tehnică).

La momentul producerii accidentului rutier automobilul implicat în accident rutier dispunea de toate actele în regulă, ultimul a beneficiat de asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, având „Carte Verde,, contractul/poliță.

Recurentul consideră că, reclamantul nu a dovedit circumstanțele pe care le-a invocat drept temei al pretențiilor, adică nu a demonstrat lipsa reviziei tehnice a automobilului „Audi,, model „A6,, cu n/r de înmatriculare C/KM 712, iar instanța a pus la baza hotărârii ca normă de drept informația Agenției Naționale de Transport Auto.

Astfel, instanțele investite cu judecarea fondului au aplicat eronat normele de drept material aplicabile speței.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Bălți a pronunțat dispozitivul deciziei la 14 noiembrie 2019.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit avizul de recepție, recurentul a recepționat copia deciziei motivate la 19 decembrie 2019.

Cererea de recurs a fost declarată la 13 ianuarie 2020, respectiv în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 19 februarie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 21 februarie 2020 (f. d.203).

La 23 martie 2020, C.A. "Moldasig" S.A. a depus referință.

A invocat că soluția instanțelor ierarhic inferioare este legală.

La momentul producerii accidentului rutier, Bîcu Eugeniu nu deținea ecuson/raport de verificare tehnică valabil.

Inspekția tehnică efectuată în Federația Rusă nu poate fi luată în considerație, deoarece acesta nu corespunde standardelor descrise în art.125 din Codul Transporturilor Rutiere, și ca urmare în temeiul art. 29 din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 ultimul urmează să achite despăgubirea în ordine de regres.

În cererea de recurs, recurentul nu a indicat aplicarea eronată a normelor de drept material.

Instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material și procesual, toate probele fiind apreciate corect.

Cererea de recurs poartă un caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2) (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 martie 2020 recursul declarat Bîcu Eugeniu, reprezentat de avocatul Diomid Gherman, a fost considerat admisibil.

Potrivit art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În temeiul art. 444 din Codul de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În corespundere cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În fapt, la 9 octombrie 2016, Bîcu Eugeniu conducând autoturismul de marca „Audi” model „A 6” cu numărul de înmatriculare CKM 712, a produs din culpa sa un accident de circulație în Federația Rusă, or. Sankt-Petersburg, în urma căruia a fost avariat autoturismul marca „Suzuki” model „SX 4” cu numărul de înmatriculare E 568 AT77.

Ca urmare, avarierii autoturismului marca „Suzuki” model „SX 4” cu numărul de înmatriculare E 568 AT77, Compania de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni a întocmit dosarul de daună și a plătit proprietarei Svetlanei Runova despăgubirea, în cuantum de 1651,61 euro, astfel cum rezultă din dispoziția de plată din 20 martie 2017.

Colegiul reține că, conducătorul autoturismului „Audi” model „A 6” cu numărul de înmatriculare CKM 712, Bîcu Eugeniu, care se face vinovat de producerea accidentului, avea încheiat un contract de asigurare obligatoriu de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (asigurare obligatorie de răspundere civilă auto CARTE VERDE), pentru perioada 3 martie 2016-2 decembrie 2016, deci valabilă la data producerii accidentului.

Astfel, în drept, instanța de recurs urmează a analiza incidența încasării sumei acordate cu titlu de prejudiciu material, în ordine de regres, raportat la situația de fapt dedusă judecării.

În temeiul art. 29 lit. f) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule asigurătorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când utilizatorul autovehiculului nu dispune de certificat de revizie tehnică la momentul producerii accidentului.

Totodată, art.1329 alin. (1) din Codul civil, (în redacția de până la 01 martie 2019) reglementează că, asigurătorul care a plătit despăgubirea de asigurare preia, în limitele acestei sume, dreptul la creanță pe care asiguratul sau o altă persoană care a încasat despăgubirea de asigurare îl deține în raport cu terțul responsabil de producerea pagubei dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Deci, doar în cazurile expres și exhaustiv prevăzute de lege.

Din analiza art. 29 lit. f) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 se constată că, asigurătorul dispune de dreptul de regres față de persoana asigurată în baza unui contract de asigurare obligatorie, în cazul în care deținătorul autovehiculului nu dispune de certificat de revizie tehnică.

Potrivit art.2 din Legea privind siguranța traficului rutier nr. 131-XVI din 07.06.2007 **inspecție tehnică periodică** – se definește prin, verificare tehnică periodică a autovehiculelor, a vehiculelor autopropulsate și a remorcilor acestora în stațiile de inspecție tehnică autorizate sau în stațiile specializate ale autorităților publice abilitate, în vederea corespunderii cu normele și standardele naționale de securitate a circulației rutiere și de protecție a mediului, confirmată printr-un raport de verificare tehnică și prin ecusonul corespunzător.

La caz, Bîcu Eugeniu la data producerii accidentului rutier, 9 octombrie 2016 dispunea de inspecția tehnică a automobilului „Audi,, model „A6,, cu n/r de înmatriculare C/KM 712, efectuată în Federația Rusă (Diagnosticesciaia carta n/r EAUCTO : 201601111138120270723) la 11 ianuarie 2016, valabilă până la 11 ianuarie 2017.

Instanțele ierarhic inferioare examinând cauza au concluzionat că, actul de inspecție tehnică efectuat în Federația Rusă, nu corespunde normelor legislației naționale și nu poate constitui o dovadă a faptului că autovehiculul implicat în accident a fost supus reviziei tehnice, deoarece, prevederile pct. 7 din Regulile de inspecție tehnică periodică a autovehiculelor și remorcilor acestora ale Anexei nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, reglementează că, inspecția tehnică periodică se efectuează de către stațiile de testare la orice stație autorizată în țară.

Colegiul menționează că, concluzia instanțelor ierarhic inferioare precum că, reviziile și rapoartele tehnice perfectate peste hotare țării asupra autovehiculelor înmatriculate în Republica Moldova nu pot fi recunoscute ca valabile, este greșită.

Conform art.8 din Codul civil dacă prin tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sunt stabilite alte dispoziții decât cele prevăzute de legislația civilă, se vor aplica dispozițiile tratatului internațional.

Art.42 alin.1) din Convenția cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familiară și penală din 22 ianuarie 1993 stabilește că,

obligatia de reparare a prejudiciului, în afară de acțiunile ce reies din contracte și alte acțiuni legale, se determină de legislația Părții Contractante, pe teritoriul căreia s-a produs acțiunea sau o altă circumstanță care a servit drept temei pentru cererea de reparare a prejudiciului.

Potrivit certificatului eliberat de către o Companie de Transport din Federația Rusă, legislației Federației Ruse nu limitează dreptul persoanelor care dețin automobile înmatriculate într-o altă țară decât Federația Rusă de a efectua revizia tehnică a automobilelor.

Deci, inspecția tehnică a automobilului „Audi,, model „A6,, cu n/r de înmatriculare C/KM 712, efectuată în Federația Rusă denumită ; Diagnosticescaia carta n/r EAUCTO : 2016011111138120270723, este un act valabil.

Informația Agenției Naționale Transport Auto precum că potrivit programului „AUTOTEST”, ultima verificare a automobilului „Audi,, model „A6,, cu n/r de înmatriculare C/KM 712, a fost efectuată la 16 iunie 2015 (valabilă până la 16 iunie 2016) nicidecum nu probează inexistența certificatului de revizie tehnică la momentul producerii accidentului, 9 octombrie 2016.

Bîcu Eugeniu a întreprins măsurile de care dispunea pentru efectuarea reviziei tehnice a autovehiculului.

Or, revizia și inspecția tehnică reprezintă un control exercitat de către instituții, stații, unități specializate asupra unui mijloc de transport cu scopul verificării sub aspect tehnic a stării generale a mijlocului de transport și a **corespunderii acestuia normelor de exploatare tehnică conform cerințelor din domeniu.**

Testarea tehnică a mijloacelor de transport pe plan local și internațional se efectuează în scopul verificării tehnice a vehiculelor în vederea corespunderii normelor și standardelor de securitate a circulației rutiere, aceste verificări referindu-se la sistemul de frânare, nivelul de emisii și starea generală a vehiculului.

Astfel, prin efectuarea inspecției tehnice periodice, se verifică starea tehnică a autovehiculului la moment și se perfectează un raport de inspecție tehnică a autovehiculului (document permisiv), care atestă în mod nemijlocit capacitatea mijlocului de transport de a fi exploatat în condiții de siguranță la trafic.

Prin efectuarea inspecție tehnice, fiecare posesor al unui autovehicul execută obligațiile prevăzute de legislație referitoare la inspecția tehnică și, totodată, se asigură de faptul că mijlocul de transport exploatat corespunde tuturor parametrilor tehnici și că exploatarea lui în traficul rutier nu prezintă careva riscuri atât pentru sine, cât și pentru persoanele terțe.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule Republica Moldova beneficiază de protecția Sistemului Internațional de Asigurări “Carte Verde”, care administrează și coordonează relațiile între birourile naționale privind asigurarea de răspundere civilă auto.

Astfel, în timpul aflării peste hotare (30, 90, 180 de zile) cetățenii care exploatează mijloace de transport sunt obligați să posede polițe de asigurare “Carte Verde”.

În speță, la momentul încheierii contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (asigurare obligatorie de răspundere civilă auto CARTE VERDE) din 3 martie 2016, automobilul „Audi,,

model „A6,, cu n/r de înmatriculare C/KM 712, deținea inspecția tehnică efectuată în Federația Rusă la 11 ianuarie 2016.

În acest context, instanța de recurs nu poate reține argumentele C.A. "Moldasig" S.A. precum că la momentul producerii accidentului rutier autovehiculul „Audi,, model „A6,, cu n/r de înmatriculare C/KM 712, condus de către Bîcu Eugeniu nu dispunea de revizie tehnică.

Răspunsul Agenției Naționale Transport Auto precum că, legislația națională nu prevede supunerea inspecției tehnice a unităților de transport înmatriculate pe teritoriul altor state și invers, nu probează inexistența certificatului de revizie tehnică la momentul producerii accidentului.

Art. 19 din Legea privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova nr. 595-XIV din 24.09.1999 (în vigoare 02.03.2000) reglementează că, tratatele internaționale se execută cu bună-credință, în conformitate cu principiul *pacta sunt servanda*. Republica Moldova nu poate invoca prevederile legislației sale interne ca justificare a neexecutării unui tratat la care este parte.

Astfel, ținând cont de faptul că art.42 alin.1) din Convenția cu privire la asistența juridică și raporturile juridice în materie civilă, familială și penală din 22 ianuarie 1993 stabilește că, reparare a prejudiciului, se determină de legislația Părții Contractante, pe teritoriul căreia s-a produs acțiunea.

Inspecția tehnică efectuată automobilului „Audi,, model „A6,, cu n/r de înmatriculare C/KM 712 în Federația Rusă este un act valabil, care poate fi recunoscut pe teritoriul Republicii Moldova.

Or, art. 1 alin. (1) al Convenției reglementează că, cetățenii fiecăreia dintre părțile contractante, precum și persoanele care locuiesc pe teritoriul ei, se bucură pe teritoriile tuturor altor părți contractante, în ceea ce privește drepturile lor personale și patrimoniale, de aceeași protecție juridică ca și cetățenii acestei părți contractante.

În acest context, instanța de recurs nu poate reține argumentele Companiei de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni precum că, inspecția tehnică efectuată în Federația Rusă nu corespunde exigențelor legale și nu poate constitui o dovadă a faptului că automobilul „Audi,, model „A6,, cu n/r de înmatriculare C/KM 712 la momentul producerii accidentului rutier nu dispunea de reviziei tehnice obligatorie.

În perioada expirării reviziei tehnice efectuată în Republica Moldova, Bîcu Eugeniu se afla peste hotarele țării și ca urmare, ultimul a întreprins măsurile de care dispunea pentru efectuarea reviziei tehnice a autovehiculului vizat, în afara țării.

Mai mult decât atât, instanța de recurs relevă că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 9 octombrie 2016, prejudiciul a fost cauzat persoanei păgubite nu din cauza stării tehnice a autovehiculului, ci din culpa lui Bîcu Eugeniu, care a încălcat prevederile pct.8.1; 8.3 RTR FR, pct.3, art.12, 14 din Codul administrativ al Federației Ruse, circumstanță, nu se încadrează în cerințele art. 29 lit. f) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

În concluzie, instanța de recurs menționează că, instanțele ierarhic inferioare au interpretat în mod eronat legea materială.

În speța dedusă judecării, nu sunt aplicabile prevederile art. 29 lit. f) din Legea nr. 414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Or, prin acțiunea de regres asigurătorul urmărește scopul de a-l penaliza pe asigurat ca urmare a comiterii unor fapte cu intenție sau ca urmare a neîndeplinirii de către asigurat a unor obligații prevăzute expres de legislație, ceea ce la caz nu s-a constatat, nefiind un raport între cauză și efect, care demonstrează temeinicia acțiunii de regres.

Din motivele expuse, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o hotărâre nouă de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Bîcu Eugeniu, reprezentat de avocatul Diomid Gherman.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2019 și hotărârea Judecătorei Soroca, sediul Central din 25 aprilie 2019, adoptate în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni împotriva lui Bîcu Eugeniu privind încasarea sumei în ordine de regres și se adoptă o hotărâre nouă prin care :

Cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Moldasig” Societate pe Acțiuni împotriva lui Bîcu Eugeniu privind încasarea sumei în ordine de regres, se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari